

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily

in the United States.

Issued every day except Sundays
and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 264. — ŠTEV. 264.

NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 10, 1921. — ČETRTEK, 10. NOVEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

OB VOLGI VLADA "ČRNA SMRT"

TVORNICE SO ZAPUŠČENE IN PRODAJALNE ZAPRTE V MESTIH, KOJIH PREBIVALSTVO UMIRA POČASNE SMRTI — LAKOTA IN MALARIA. — STRAŠNI PRIZORI. — VSE ČAKA AMERIKANCEV.

Saratov, Rusija, 8. novembra. — Na Volgi je bilo tudi 16,000 kmečkih otrok, katerih matere jih niso mogle več prehranjati. So vijeti so rekvirirali najboljše hiše v mestu, da nastanijo v njih te otroke ter dajejo slednjim vsak dan krožnik juhe.

V nekoč bogatem mestu Volsk, kjer mole v zrak mrzli dimniki naprav za izdelovanje Portland cementa, na belih pečinah, dvigajočih se iz reke, zadene potnik in običajne pritožbe, da ni na razpolago nikakih medicin in tudi nobeenga denarja, s katerim bi bilo mogoče kupiti živila. Ljudje, ki so žakali na parnik, so ponujali svoj družinski nakit za živila ali za denar. Opaziti je bilo tudi znanih gonesrečenega poskusa, da se uporabi vodo reke Volge tekom poletja brez dežja, da se z njo namaka obsežna polja zelja. Tozadnevi poskusi pa so vse izjavili.

Dogodek, ki je tipičen za špekulacijo, ki se vrši pred tega voja, za živiljenje in obstanek, se je zavrnih v kraju Uvck, pod Saratovom, ko je neki človek, ki ima v oskrbi dva vozila živil Ameriške pomočne administracije povedal poročevalcu, da ni mogel prevesti obe voz preko reke v vas Puščansk, ker je hotel imeti postajni načelnik ali del živil za samega sebe ali pa odškodnino v govorovem denarju.

Dogodek, ki je tipičen za špekulacijo, ki se vrši pred tega voja, za živiljenje in obstanek, se je zavrnih v kraju Uvck, pod Saratovom, ko je neki človek, ki ima v oskrbi dva vozila živil Ameriške pomočne administracije povedal poročevalcu, da ni mogel prevesti obe voz preko reke v vas Puščansk, ker je hotel imeti postajni načelnik ali del živil za samega sebe ali pa odškodnino v govorovem denarju.

Na tej točki ob Volgi se je pričelo prvo prosuščenje za hrano. Bosopeti otroci, ki so preječeli skupaj na nižjih krovih, so pričeli hoditi načekati po parniku, trkali na okraje in vrata ter prošli kuha. Neki italijanski operni pevec, ki se je nahajjal na poti v Savaaro, je igral na klavir ter pel finale iz opere "Toske" v velikem salonu tolkico časa, dokler se ni zbrala krog njega množica ljudi, katero je prisilil za kosku, ker ni baje že tri dni ničesar jedel.

V nemškem kolonistovskem mestu Baronsk, ki je bilo prej središče za žite in kjer je videti že sedaj na ducate praznih žitnic, namenjenih za tranzito premet, umirajo ljudje vsaki dan od lakote in strastrije. Pišči pridek zadnjega leta so pobrali boljševiki, ki niso pustili niti tolkico, da bi se posejalo ozimino. Tam stane kruh osem tisoč rubljev prost.

DIAZ STRAŠI PO AMERIKI.

Philadelphia, Pa., 7. novembra. — Sprejem v uradu župana, obisk dvorane Neočivnosti in banket, katerega je priredil župan, predstavlja nekatere izmed stvari, katere se je priredilo danes, da počasti največjega italijanskega "čajana", generala Diazka, ki je "zmagal" ob Pijavi (s pomočjo Kranjca, Krvatov in Člova).

Ko je dospel včeraj semkaj, je bil general deležen velikanske ovacije. Od trenutka, ko je stopil iz vlaka ter do trenutka, ko je dospel do svojega hotela, je bil predmet ovacij velikanskih ljudev, ki so se trle po cestah, da vidijo to budo sveta.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

za potom nade krovijo po nizki ceni, sancljivo in hitro.

Včeraj se bilo nade ceno sledče:

Jugoslavija:

Razpoljila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. politni čekovni urad" in "Jadranska banca" v Ustrijanji.

300 kron	\$ 1.05	1,000 kron	\$ 3.30
400 kron	\$ 1.40	5,000 kron	\$16.00
500 kron	\$ 1.70	10,000 kron	\$31.00

Glasom naredbe ministrica za pošto in brzajo v Jugoslaviji je sedaj mogelo izmazati zmeske potne edinice v dinarih; za vsake trikratne krone bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krom ostane torej neizprenjeno.

Italija za nasledno osmije:

Razpoljila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banca" v Trstu.

50 lir	\$ 2.55	500 lir	\$22.00
100 lir	\$ 4.70	1000 lir	\$43.50
300 lir	\$13.20		

Nemška Avstrija:

Razpoljila na zadnje pošte in izplačuje "Austriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nem.-avstr. kron	\$ 0.90	10,000 nem.-avstr. kron	\$ 6.00
5,000 nem.-avstr. kron	\$ 3.50	50,000 nem.-avstr. kron	\$25.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se vsekror nepriznavevano; iz tega razloga nam ni mogelo podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po eni leta dve kot nase posilni denarji dobes v roke.

Kot generalni razpoljilnik "Jadranska banca" je njenih podružnic imamo zajemljeno izvadeno ugodno pogope, ki bodo veliko koristi za nas, ti se to ali ne bodo posiljali naše banke.

Denar nam je posilni najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK BANK STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

Na razoroževalni konferenci v Washingtonu bo zastopal Francij jo ministrski predsednik Briand. Slika je bila vzeta ob njegovem prihodu v Ameriko. Na njegovi levici je francoski poslanik v Združenih državah, Jusserand.

OBRAVNJAVA PROTI MORILCU LANDRU-JU

Pri Parizu se je pričela obravnjava proti Landruju, ki je umoril več žensk.

Pariz, Francija, 8. novembra. — Ves Pariz je bil včeraj na nozah, da čuje vesti o otvorjenju procesa proti Henry Dsire Landru, katerega se dolži umoriti deset žensk in enega dečka. Mešanica groze spriča bludnokrvnosti, katerega se pripisuje temu domnevemu morilcu ter eničenega veselja spriča v pehov tega človeka, ki si je pridobil zaupanje in ljubezen 283 izbranih ženskih pustila nared v negotovosti, da li naj se smeji ali zgraže.

Zgodovinski Versailles, kjer veljajo predsednike francoske republike, je nudil včeraj opoldne živahne slike, ko se je pričela obravnjava. Navzoči so bili vojaki, orožniki in krajevni uradniki in ženske iz Pariza so si zmanjšale prodreti skozi kordon, katerega se je potegnilo krog sodne dvorane. Skozi ta kordon so smeli le zavidanja vredni časnikarski poscevci, porotniki, sedan uradniki ter priče, v celjem 139 ljudi, ki so bili vči oboroženi s posebnimi izkaznami.

Zenske, tako različne glede zunanjosti kot oče, katere je snubil Landru tokom svoje skrivnostne karriere, a večinoma iz nižjih slojev, so klepetale o zadnjih razvojih slučaja ter se moralne zadovoljiti s tem, da vidijo take odlične njuke kot je državni pravnik Godfrey, dajši zdravnički izvedenec dr. Paul in zagovornik Landruja, Mero Gafferi, slavni Korčičan, dvojbojnivk in zagovornik, ki je nastopil že preje v takoj slavnih stnicah kot je bil oni proti Cailloux in drugim.

Poplar Bluffs, Mo., 8. nov. — Gozdni požari, o katerih se je poročalo semkaj v soboto, so divljali se tekom celega včerajnjega dneva ter se razširili v južno smer skozi Butler County v Clay County, Ark. in sicer preko ozemlja, ki je osem milij široko ter deset milij dolgo. Požar je praktično pod kontrolo ob Black River, a prodira naprej na drugih mestih.

BRIAND JE DOSPEL V AMERIKO.

Ponik Lalayette francoske parobrodne crte je dospel v nedeljo zvečer na kvartensko počajto v New Yorku. Francoskega ministrskega predsednika Brianda, ki se je niznjal na krov te ladje, je pozdravil francoski generalni konzul iz New Yorka. — Pozneje je dospel na lice mesta tudi župan pozdravnih komitev. Briand pa bo ostal v New Yorku le par ur, nakar bo odpotoval v Washington.

Briand je izdal tudi spomenico ameriški narod, v kažeri se glasati, da morata Francije in Ameriko sodelovati za star svetovnega miru prav tako kot sta sodelovali pri uveljavljanju "demokracije" po vsem svetu tekom velike svetovne vojne.

GOZDNI POŽARI V MISSOURI.

Poplar Bluffs, Mo., 8. nov. — Gozdni požari, o katerih se je poročalo semkaj v soboto, so divljali se tekom celega včerajnjega dneva ter se razširili v južno smer skozi Butler County v Clay County, Ark. in sicer preko ozemlja, ki je osem milij široko ter deset milij dolgo. Požar je praktično pod kontrolo ob Black River, a prodira naprej na drugih mestih.

PAŠIĆ RESIGNIRAL.

Beograd, Jugoslavija, 8. nov. — Ministrski predsednik Pašić je resigniral. Kralj Aleksander ga je naprosil, naj ostane še toliko časa na krmilu vlade, dokler mu ne dobi namestnika.

Tja vznemirjenje, — namreč ob prilik, ko se je omenilo številno njegovih uspehov pri ženskah. —

Proti koncu popoldne je bil Landru pozvan, na peda kako ugotovilo in z mirnim, jasnim glasom je poudarjal svojo nedoločnost.

Cela tri leta, — je reklo, — tekom katerih je trajala preiskava, in tekom katerih sem bil vedno zaprt v samotni celici, ni moglo nikdo spraviti na dan proti meni kakega preprvevalnega dokazata. Na vsa moja vprašanja se mi je odgovarjalo z dvomljivimi izrazi in tukaj izjavljam še enkrat, da sem nedolžen.

Po tej izjavi je nataknil svoja čela z zopet na nos ter zapustil med dvema orožnikoma sodno dvorano.

Zaslišanje jetnika, ki se bo pričelo jutri, obeta postati živahnitka, tekom katere se bo izmenjalo številne dovtipe s tisto in onem.

V BOLNICI ZA LEGAR MANJKA ZDRAVIL

V sovjetskih napravah v pokrajini ob Volgi ni niti najbolj pristnih zdravilnih sredstev.

Caricin, Rusija, 7. novembra. — Pomanjanje zdravil v ruskih lomnicah je postal na še bolj izrazito in očvidno. Hujše je kot nujje izvzeti ob Volgi. Caricin ima pet bolnic, a nobena teh nima niti enega zrnatina ali kakega drugega enostavnega zdravila in tudi ne denarja, s katerim bi mogla kupiti tečine in primerni hrane za svoje bolnike.

V drugi sovjetski bolnici za ljudi, ki so zboleli z infuziom ali legarjem, ki se bodo zavoljili z zdravilom ali zdravilom ali drugim, bo vse vredno razpravljalo razenčno.

Dnevnega hrana okrogajočih obstoja iz skodelice juhe, šestine funta mesa ter treh četrtin funta kruha.

Sovjetska vlada je preje prosto dobavljala zdravila bolnicam, privatenim ljudem in načinkom, ki opravljajo dela strežne. Zdravnicia je brez olivnega čaja, kafre, posteljnega perila ali drugih enostavnih potrebiščin.

V prvih sovjetskih bolnicah, na zunanjem robu mesta, je 150 bolnikov, a nikakih medicin, nikakoga mila in nikakar karbonilski klini, da bi se očistilo z bacili okuženja.

Dnevnega hrana okrogajočih obstoja iz skodelice juhe, šestine funta mesa ter treh četrtin funta kruha.

Pariška konferenca je pomembna velikanski fiasco predvsem raditev, ker niso državniki v Versailles spozzeli, da so resnični problemi ne oni meja in teritorialne integrirate, temveč svi ekonomskega življenja sveta.

Wilson je imel recept za rešitev sveta, katerega si je izposodil iz preteklosti.

Resnična pot, kako uveljaviti nadelovanje celega sveta ni politična, temveč ekonomská, a Pariz ni tega uvidel.

Sedanja konferenca v Washingtonu se pričenja v večji meri kot ekonomská konferenca Kot pa se je pričela konferenca v Parizju. Prisotek za skrčenje oboroževanja je ekonomski pritisk. Davkovačevalec po celi svetu zahteva odpomoč proti neznamenim bremenom vojaškega in mornariškega oboroževanja. Razvenčega pa je resnično vprašanje na Daljnem iztoku: ono surovin in trgovine. Takozvana odprtva vrata predstavlja ekonomsko ali narodno-gospodarsko idejo.

Ce se bo doseglo zadovoljiv dogovor glede razroženja ter

Daljnega iztoka in če se ne bo

Tekom viharjev, ki so divljali zadnje dni ob obali Nove Fundačije, prenehali so dobitavati plače ljudi in racije, ki je prisel konec državljenja in številne obrežne lažnjanske vojne v južni Rusiji, daje so nasedle na skale.

EVROPSKE FINANCI IN KONFERENCA

DOMNEVA SE, DA SE BO SPRAVILO V WASHINGTONU NA POVERJEJE EKONOMSKA VPRAŠANJA, KATERIH SE PARISKA KONFERENCA NI DOTAR NILA. — PACIFIČNI PROBLEM JE NAJAVA NEJAVNEJŠI ZA JAPONCE.

Washington, D. C., 9. nov. — Sedaj, ko je nova davčna predloga s poti, se lahko senat loti predloga, tikajoče se povračil inozemske dolgov. Predsednik Harding želi, da bi bila ta

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenemelj nedelji in praznikov.

Za cdo leto velja let za Ameriko	Za New York za celo leto	67.00
in Canada	za pol leta	65.00
Za pol leta	izvenemelj za celo leto	65.00
Za četr leta	za pol leta	65.00

GLAS NARODA.
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$6.00

Advocatesm on Agreement.

Copisti brez podpisa in oznak so na pribločjujejo. Denar naj se blagovati
kupiti po Money Order. Pri opravilni kratek naravnih provizij, da se ne
tudi predložijo blagovne namene, da hitrejši najdemo znamenke.

GLAS NARODA
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ZOPETNO SKRČENJE.

Veleklaveci so z "velikim obžalovanjem" sporočili svojim delavcem pa klavnicah v Chicago, Sioux City, Kansas City, Fort Worth, East St. Louis, St. Paul in Denveru, da jim bodo znižali plača.

Poleg velikega obžalovanja pa izražajo veleklaveci tudi upanje, da bodo delaveci to znižanje radevolje sprejeli ter tudi zanaprej delali tako zvesto in vdano kot so dosedaj.

S tem znižanjem so tudi seznanili "delavski svete" - Armour Co., Swift & Co., Wilson & Co. ter Cudahy Co.

Te delavske sante so stvorili podjetniki sami. Prej je bila navada, da je v vseh sporih med delaveci in delodajalcem odločeval poseben razsodnik, katerega je imenovala vlada.

Veleklaveci so pa z vso to šego enostavna pomedli ter ustvarili "demokratične sante", ki se pokoreoveljem iz gospodarjeve pisarne ter se ne zmenijo za povelja, prihajajoča iz glavnega stanu unije.

Tudi nameravano skrčenje plač bo predloženo tem svetom. Kakšna bo končna odločitev, se ve že vnaprej.

Ameriški veleklaveci ne kontrolirajo samo ameriškega trga, pač pa ves svetovni trg. Tudi v svoji politiki napram delavstvu so popolnoma edini.

Veleklaveci imajo došti vzrok za skrčenje plač. Ker so v vseh drugih industrijah plače padle, morajo biti tudi mesarji manj plačani. To je njihovo sveto preprčanje.

Najbolj jim je pa prišla prav sedanja brezposelnost. Delavcem pripovedujejo, da pri velikih družbah, ki so imele v normalnih časih zaposljenih štotoč delavcev, dela sedaj le po 35,000 ljudi.

Sklicevanje na brezposelnost je edin resničen predodek, na katerega temelje podjetniki skrčenje plič.

Podjetniki znajo s svoje strani skrčenje vedno utemeljiti. In pri tem se nič ne ozirajo na dejstvo, da se godi delavcem velikanska krivica.

Veleklaveci imajo miljone in miljone dolarjev na strani, pri rokah imajo na stotisoč brezposelnih.

Prepričani so, da bi z lahkoto zlomili vsak štrajk in iz tega prepričanja črpajo pogum za svoje objestno delovanje.

Koncentrirani velekapital si celo privošči, da ponuja svojim sužnjem demokracijo v obliki demokratičnega parlamenta.

V tem parlamentu je tudi nekaj delavskih začetnikov, ki pa morajo plesati tako kot jim zagodejo v ravnateljski pisarni.

Dopisi

Barberton, Ohio.

slabem spričevalu izdelal mogoče parazredno solo in končal lepo sluge s črko P ter da je vse svoje zmožnosti porabil za ta ubogi dopis. Da se me prišteva k zlobnemu, naj zadostuje, da sem v Ameriki 15 let in nisem še nikomur storil nič zlobnega, ravno nasprotovatev prvi sneg, kar je imelo posledico, da smo v nedeljo imeli zelo hladen dan.

Kljub temu, da ni bilo vreme takoj povpolno kot bi bilo želeli, se je zbralo na pokopališču mnogo društva z zastavami. Pogled na korakajoča društva in ostalo občinstvo po pokopališču je bil divje mrjasec, pestrobojno ptice ter drugo golazen, kateri še imata ne v tem.

Ko ga so vprašali, kako je bil, je zamahnil z roko rekoč:

Jos Uječić,
172 Center Street.

Niles, Ohio.

Kar se tiče dela, se ne moremo prav posebno pohvaliti, da se je pričelo zadnje čase nekoliko odprijeti, ali s tem nikakor ni rečeno. Da pa sedaj ne delam, je to, ker nočem prijeti ravno isto delo, kot prej za naravnost sramotno nizko plačo.

Da je tukaj rojak, ki se smatra za velikoga gentlemana, pa ne zna ne čitati in ne pisati, je podlo obrekovanje, kakšnega more izraziti le tak gentleman kot je strahopetni pisec dopisa J. G. Da ne znam pisati, niti čitati, je vzrok, ker sem moral služiti in trd dečati za svoj obstanek izza mojih mladih let, vendar pa toliko razumevam v čitanju, da sem takoj videl, "ko so mi prečitali" omenjene dopis, da je dopisnik precej v

slabem spričevalu izdelal mogoče parazredno solo in končal lepo sluge s črko P ter da je vse svoje zmožnosti porabil za ta ubogi dopis. Da se me prišteva k zlobnemu, naj zadostuje, da sem v Ameriki 15 let in nisem še nikomur storil nič zlobnega, ravno nasprotovatev prvi sneg, kar je imelo posledico, da smo v nedeljo imeli zelo hladen dan.

Jos Uječić,
172 Center Street.

Niles, Ohio.

Kar se tiče dela, se ne moremo prav posebno pohvaliti, da se je pričelo zadnje čase nekoliko odprijeti, ali s tem nikakor ni rečeno. Da pa sedaj ne delam, je to, ker nočem prijeti ravno isto delo, kot prej za naravnost sramotno nizko plačo.

Da je tukaj rojak, ki se smatra za velikoga gentlemana, pa ne zna ne čitati in ne pisati, je podlo obrekovanje, kakšnega more izraziti le tak gentleman kot je strahopetni pisec dopisa J. G. Da ne znam pisati, niti čitati, je vzrok, ker sem moral služiti in trd dečati za svoj obstanek izza mojih mladih let, vendar pa toliko razumevam v čitanju, da sem takoj videl, "ko so mi prečitali" omenjene dopis, da je dopisnik precej v

delovodja (big boss) Fred Wilson s svojim Ford coup domov poleti, a ju je nesreča doletela. Ko sta hotela preko Baltimore & Ohio proge, jima pride s strani 50 milij na uro dvete vlak, ki ju je vleklet potem 300 yardov daleč. Ko je vlakovodja vstavljal vlak, se je izrazil, da ni vedel, da kaj vleče pred seboj. To je pač razumljivo, da tako težka lokomotiva ne more ečuti take malenkosti. Frank Prince so odpeljali takoj v bolnišnico, kjer je v silnih mukah izdihnil po pretku dveh ur, a Fred Wilsona so oddali še drugi dan v bolnišnico, kateri je tudi v kritičnem položaju.

Frank Prince je bil tu v Ameriki ravno na dan sartii 15 let. Iz starega kraja je prišel v Cleveland, Ohio, kjer je bil nekako en mesec, potem se je preselil s svojo družino tu v Niles, kjer ga je doleča tako neprizakovana smrt. Bil je član štirih podpornih društev, in sicer: dr. Slovenec in Hrvat št. 151 SSPZ v Niles, dr. Ljubljana št. 49-SNPJ v Girard, Ohio, Carpenters Union in Saksovskega društva. Po poklicu je bil mizar (carpenter). Ta zapušča ženo ter šest nepreskrbjenih otrok od 3 do 14 let, v starem kraju pa dva brata in dve sestri.

Tu imamo sedaj zopet en vugled, kako potrebna so podporni društva, ker človek nikdar ne ve, kje je, kako pa nesreča doleti; ali vendar se še dobè ljudje, ki pravijo, kaj mi èe društvo, saj sem zdrav, a ko ga zadeje kaka nesreča ali bolezne, je potreba pa kolektu nápraviti. Rojaki, pristopajte k podpornim organizacijam k eni ali drugi, vsaka je dobra brez izjeme.

Družini najiskrenje sožalje, pokojnemu pa: počivaj v miru, kajti tudi mi pridemo vsi za teboj prej ali slej.

Frank Kogovšek.

Sheboygan, Wis.

Kot je bilo poročano na tem mestu pred nekaj dnevi, da bo 6. novembra blagoslovilje novega slovenskega pokopališča v naši naselbini, aka nam vreme ne napravi izprenembe. Vreme smo imeli krasno celi teden, v soboto pa je izgledalo, kot da nam hodi zanalaš klijubovati. V noči od sobote na nedeljo, je prišel nalehati v pokopališču, da smo v nedeljo imeli zelo hladen dan.

Kljub temu, da ni bilo vreme takoj povpolno kot bi bilo želeli, se je zbralo na pokopališču mnogo društva z zastavami. Pogled na korakajoča društva in ostalo občinstvo po pokopališču je bil divje mrjasec, pestrobojno ptice ter drugo golazen, kateri še imata ne v tem.

Lepo je bilo tudi videti društvo Sloga ob grobu člena, ki je bil slučajno prvi pokopan na tem pokopališču. Vsak rojak je gotovo izprevidel, da društva niso koristi samo ob času nesreče ali bolezni, ampak imajo v spominu svoje člane tudi tedaj, ko jih krije že črna zemlja. Zatorej, rojaki, pristopajte k društvon! Mi upamo, da sedaj, ko imamo svoje lastne pokopališča, bodo društva redno vsako leto na praznik klenjanja grobov 30. maja obiskala vse vpletene in napletne mnoge venec za okras kapele in vhoda. Posebno zahvala smo dolžni izreči kamnoseku rojakom Anton Zormannu, ki je daroval za to pokopališče lepo izdelano kamenito tablo z lepo izdelanim napisom: "Kastevi, to smo bili mi, kar smo mi to bodovali."

Lepo je bilo tudi videti društvo Sloga ob grobu člena, ki je bil slučajno prvi pokopan na tem pokopališču. Vsak rojak je gotovo izprevidel, da društva niso koristi samo ob času nesreče ali bolezni, ampak imajo v spominu svoje člane tudi tedaj, ko jih krije že črna zemlja. Zatorej, rojaki, pristopajte k društvon! Mi upamo, da sedaj, ko imamo svoje lastne pokopališča, bodo društva redno vsako leto na praznik klenjanja grobov 30. maja obiskala vse vpletene in napletne mnoge venec za okras kapele in vhoda. Posebno zahvala smo dolžni izreči kamnoseku rojakom Anton Zormannu, ki je daroval za to pokopališče lepo izdelano kamenito tablo z lepo izdelanim napisom: "Kastevi, to smo bili mi, kar smo mi to bodovali."

Na grob je bilo pokopano

slabem spričevalu izdelal mogoče parazredno solo in končal lepo sluge s črko P ter da je vse svoje zmožnosti porabil za ta ubogi dopis. Da se me prišteva k zlobnemu, naj zadostuje, da sem v Ameriki 15 let in nisem še nikomur storil nič zlobnega, ravno nasprotovatev prvi sneg, kar je imelo posledico, da smo v nedeljo imeli zelo hladen dan.

Jos Uječić,
172 Center Street.

Niles, Ohio.

Kar se tiče dela, se ne moremo prav posebno pohvaliti, da se je pričelo zadnje čase nekoliko odprijeti, ali s tem nikakor ni rečeno. Da pa sedaj ne delam, je to, ker nočem prijeti ravno isto delo, kot prej za naravnost sramotno nizko plačo.

Da je tukaj rojak, ki se smatra

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v uradnih.

Kašelj in prehlad.

V tom letnem času vlad kašelj in prehlad pri odraslih in pri otrocih. Ce se zanemari, se razvijejo iz nje komplikacije, ki se lahko nevarna. Izognite se zlim posiedicam prehladu z vzetjem Sever's Cold and Grip Tablets (Sever's Cold and Grip Tablets).

Sever's Cold and Grip Tablets.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE

KATOLIŠKE JEDNOTE

VSTANOVLJENA LETA 1898.

GLAVNI URAD ELY MINN.

INKORPORIRANA LETA 1900.

Glavni odbornik:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 633 E. 185th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIK BALANT, Pox 108, Pearl Ave., Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH PACHELER, Ky. Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZIC, Ky. Minn.
 Blagajnik neizplačanih vrtin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JCS. V. GRAHEK, 848 E. Ohio St., N.S., Pittsburgh, Pa.
 Nadzoren odber:
 MAX KERŽENIK, Box 872, Mock Springs, Wyo.
 MOHOR MLADIĆ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FAANK SKRABEC, 4222 Washington St., Denver, Colo.

Poveljni odber:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
 GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
 FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravnevalni odber:

VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
 PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
 JOSEPH STERL, 404 E. Main Avenue, Pueblo, Colo.
 ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno nadno glasilo: "Glas Naroda".

Vse atvari, rikajoče se uradnih zadav, kateri tudi Jeana posiljavo na se pošiljanje na glavnega tajnika. Vse priznane naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prošnja za sprejem novih članov in boljševika sprva je naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovenom za običen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgledi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustavitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Iz urada vrhovnega zdravnika J. S. K. J.

25 "NIKAR - JEV"

1. Nikar ne pljuje na tla doma, ali v dvorani. Vrč pljujek je morda strupen.

2. Nikar ne kašljajte d-ugema človeku v obraz; s tem ga lahko inficirate z nevarne bolezni.

3. Nikar ne žvečete hrane za otroke; morda jim dovažate s tem jetiko.

4. Nikar ne brisi obraza z isto brisalko kot jo rabi kdo drugi; maledete lahko kožno bolezen.

5. Nikar ne kadite pipe svojega prijatelja; morča jejetičen ter tega niti ne ve.

6. Nikar ne daj komu drugemu svojega "candy-ja ali gumija"; daš mu eventualno difterijo.

7. Nikar ne poljubljaj prijatelja na ustnice; prijatelj je morda sifiliščen.

8. Nikar ne pij iz iste steklenice ali istega kozareca; grozi ti morda smrt.

9. Nikar ne rabi iste žlice kot jo rabi tvoja žena, mati, oče, brat ali otroci.

10. Nikar ne pozabi izmesti po jedi zob; s tem prepreči bolezen.

11. Nikar ne rabi zobne krtačice koga drugega za svoje lastne zobe; to je nehygienično.

12. Nikar se ne boj svetega zraka; ta je neobhodno potreben za življenje.

13. Nikar se ne boj solnčne svetlobe; ona uničuje bolesnike.

14. Nikar ne pozabi zračiti svojo spalnico.

15. Nikar se ne boj, ako si je scinec v tvojo spalnico.

16. Nikar ne rabi krožnikov, s katerih je jedeljetičen človek.

17. Nikar ne spi v prenapolnjenem prostoru; kisika je kaj malo v njem.

18. Nikar ne spi, skupaj zjetičnim v isti sobi; tako soba je polnajetičnih bacičev ter jih mora vdihavati v svoj pljuča.

19. Nikar ne pij pevč ūganja; to škoduje zdravju.

20. Nikar ne pozabi, da je čistota najbljžja božanstvu.

21. Nikar ne daja svojim otrokom slabeza, vzgleda.

22. Nikar ne kazni svojih otrok s tem, da jih ujek po glavi; lahko jih pohabiš ter jim poškoduješ možgane.

23. Nikar ne pozabi, da moramo vsi umreti, preje ali pozneje, kar pa je odvisno od tega, ali boš upošteval to "Nikarje!" ali ne.

24. Nikar ne pozabi opomniti svoje prijatelje, ako bi kdo pozabil katerega tch "Nikarje!"

Trdno sem prepričan, da se boste gmotno in na zdravju okostili, ako si boste zapomnili te "Nikarje!" ter jih tudi dejansko izvrševali.

Premembe med društvi in Jednoto za mesec oktober.

Društvo sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.

Pristopili: George Butarac, 1894; 21564; 1000; 28. Veneel Jagodic, 94; 21566; 500; 27. John Stepan, 98; 21564; 1000; 23.

Suspendirani: John Franich, 1896; 16205; 1000; 44. Frank Troha, 71; 6619; 1000; 36.

Prestopila k društvu Sv. Marije Čist. Spoč. št. 120, Ely, Minn. Frances Zobec, 1880; 9355; 500; 28. Margaret Papež, 1886; 7834; 500; 22.

Društvo Sreca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.

Prestopila: Barbara Sertich, 1873; 21555; 250; 38. Zopet sprejet: John Firek, 1884; 17823; 1000; 30.

Društvo sv. Barbare, št. 5, Soudan, Minn.

Prestopila: Katherine Vessel, 1902; 21554; 500; 19. Društvo Sv. Marije Pomagaj, št. 6, Lorain, Ohio.

Suspendirani: Math Jenko, 1895; 17135; 500; 18. Odstopil: Frank Bukovec, 1886; 19657; 1000; 32.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 8, Calumet, Mich.

Prestopil k dr. Zvon, št. 70, Chicago, Ill. Joseph Moline, 1892; 17990; 1000; 23.

Prestopil k dr. Sv. Cirila in Metoda št. 1, Elly, Minn. Math. Kobe, Jr., 188; 19681; 1000; 30.

Društvo sv. Joefa, št. 12, Pittsburgh, Pa.

Prestopili: Joseph Baskovich, 1892; 21568; 500; 29. Frank Frankovich, 1900; 21567; 1000; 22.

Društvo sv. Alojzija, št. 18, Bagley, Pa.

Prestopila: Mary Maruszek, 1903; 21563; 500; 18. Zopet sprejet: Fred Knava, 1902; 20448; 1000; 18. Frak Knava,

1866; 1083; 1000; 38. Helena Knava, 1871; 4851; 500; 35. Mike Pavlzelj, 1888; 19590; 1000; 36.

Društvo sv. Petra in Pavla, štev. 15, Pueblo, Colo.

Suspendiran: Anton Babich, 1894; 20539; 1500; 26.

Društvo Sv. Cirila in Metoda, štev. 16, Johnstown, Pa.

Zopet sprejet: Joseph Družak, 1881; 18932; 1000; 38.

Suspendirani: John Klinar, 1886; 15864; 1500; 34. Ivan Mlinac, 1867; 11542; 1000; 42. Mary Mlinac, 1887; 12037; 500; 22. Martin Ivančič, 1888; 19861; 1200; 30. Draga Bross, 1952; 19757; 1000; 16.

Umrl: Joseph Barlek, 1863; 117; 1000; 38.

Društvo sv. Jozefa, štev. 20, Gilbert, Minn.

Suspendiran: Anton Pollogar, 1878; 21055; 1000; 43.

Društvo sv. Jozefa, štev. 21, Denver, Colo.

Umrl: Frank Jančar, 1875; 3205; 1000; 32.

Društvo sv. Jurija, štev. 22, So. Chicago, Ill.

Zopet sprejet: Geo. Brdar, 1872; 1538; 500; 32. Dujo Naglič, 79; 12678; 1000; 40. Ivan Jamačić, 95; 17569; 1000; 40. Harry Brdar, 82; 8842; 500; 22.

Suspendirani: Frank Kovacic, 1863; 7146; 1000; 44. Marko Peterlič, 85; 15817; 1000; 27. Tom Peterlič, 96; 17145; 1000; 17. John Makar, 72; 1589; 1000; 30. Andrew Pozek, 68; 1552; 1000; 33. Mary Pozek, 73; 8866; 500; 33. Anna Peterlič, 85; 15813; 1000; 27. Jela Makar, 74; 8862; 500; 32.

Društvo sv. Ime Jezusa, štev. 25, Eveleth, Minn.

Suspendiran: Frank Nemgar, 1875; 16496; 500; 38.

Društvo sv. Štefana, štev. 26, Pittsburgh, Pa.

Pristopili: Louis Pržnik, 1897; 21579; 500; 24. Šimaka Kursar, 1886; 21580; 1000; 36.

Umrla: Josephine Končič, 1894; 17968; 1000; 21.

Premenil zavarovalnino iz \$500 na \$250. John Lubich, 1901; 20946; 250; 19.

Društvo sv. Jožefa, štev. 29, Imperial, Pa.

Suspendirani: Jakob Izlikar, 1893; 19777; 500; 25. Fanny Izlikar, 94; 19776; 500; 24. Primož Peterle, 87; 16699; 500; 26.

Društvo sv. Alojzija, štev. 31, Braddock, Pa.

Suspendirani: Frank Pirnat, 1879; 4275; 1000; 26. Anna Pirnat, 1881; 9162; 500; 25.

Društvo sv. Alojzija, štev. 36, Conemaugh, Pa.

Umrla: Terezija Dremelj, 1885; 11496; 1000; 27.

Društvo sv. Janeza Krstnika, štev. 37, Cleveland, Ohio.

Pristopil: Adolf Perdan, 1902; 21560; 1000; 19.

Zopet sprejet: Anton Debevc, 1879; 16902; 500; 34. Anton Peršč, 73; 14964; 500; 38. Mary Perhavce, 88; 3421; 500; 24. Mary Teodorovich, 89; 20065; 1000; 30.

Suspendirani: Jernej Mohar, 1885; 19544; 500; 33. Ivan Trenčta, 82; 15818; 1000; 30. Ivan Tomec, 88; 18856; 500; 29. Frank Volk, 85; 14361; 1000; 26. Joseph Zerovnik, 78; 5067; 1000; 28.

Umrl: Louis Lah, 1862; 13137; 1000; 44.

Društvo sv. Barbare, štev. 39, Roslyn, Wash.

Umrl: Mile Baričevič, 1866; 7134; 1000; 40.

Društvo sv. Mihaela Arhangela, štev. 40, Claridge, Pa.

Pristopili: Rudolf Žukel, 1905; 21589; 500; 16.

Frank Zupančič, 1905; 21588; 500; 16.

Zopet sprejet: Evgen Genari, 1881; 7618; 1000; 26. Joseph Genari, 86; 16442; 1000; 27.

Društvo sv. Jožefa, štev. 41, Kaest Palestine, O.

Umrl: Joe Vider, 1875; 2434; 1000; 28.

Društvo sv. Marije Pomagaj, št. 42, Pueblo, Colo.

Suspendiran: John Selan, 1892; 14925; 1000; 20.

Društvo sv. Jožefa, štev. 45, Indianapolis, Ind.

Pristopil: John Krajan, 1904; 21584; 500; 17.

Društvo sv. Jurija Vitez, štev. 49, Kansas City, Kan.

Dve temni senči nad obzorjem konference.

PRVA SENCA OBSTAJA IZ BODOČIH CILJEV IN NAMENOV JAPONKE, DRUGA PA IZ KAOSA IN NEUREJENEGA POLOŽAJA PO CELI EVROPI — JAPONSKA KOT PEROVORI TELJICA AZIJE.

Pisac Guglielmo Ferrero.

Trije vodilni igralci bodo nastopili v drami, ki se bo pričela prihodnji teden v Washingtonu. Ti igralci so Japonska na eni strani, Evropa na drugi in sredji Združene države.

Razmišljajmo o teh treh v njih odnosnih pozicijah. To bo najboljša priprava za razumevanje sedanega težavnega položaja glede oboroževanja in vojne preteklih in bodočih.

Japonska je največja eganka v moderni zgodovini in prednostibimo v svoje roke ključ k skravnosti, moramo razumeti resničen položaj Azije v svetu v današnjih dneh. Čeprav sedež najbolj staričnih civilizacij ter vladarice Evrope, je padla Azija vendar tekmo zadnjih treh stoletij ali pod direktno nadzorom ali pa pod direktni upliv zapadne civilizacije.

Rusi, Anglezi, Franci, Nizozemci in Amerikanci so bili delni tozadevnega plemena. Kaj je bil vzrok tega čudnega preobraza v sreči Azije? V prvi vrsti je bila to iznajditev smodnika, v drugi vrsti pa iznajditev parnega stroja.

Odkar so Kitajci iznajdili smodnik, katerega pa so se posluževali le kot igrače, je pričela Evropa uživati vojaško superiornost nad narodi Azije, — izjemno gotove dobre turške nadzorce in superiornost se je stalno večala od stoletja do stoletja. Zeleznicne moderne industrije, prerozdruštvo in vse iznajditev devetnajstega stoletja so napravile vaziščnost Evrope in Amerike nad Azijo za neodlojivo in to nadzirjevanje azijskih držav od strani zapada, je neprestano rastlo prav do izbruhu zadnje svetovne vojne.

To nadzorovanje je bilo opaziti po vseh državah Azije, edino je eno izjemo, — ono Japonske. Japonska je edina azijska država, kateri se je posrečilo usmisliti zapadno civilizacijo, z orojem in iznajdbami, ki so napravile teko mogočno in silno. Bilo pa je, da Japonska je prav tako ročna pri izdelovanju in uporabi tečja modernega oružja in teh modernih instrumentov kot Evropeji in Amerikanci sami.

Na ta način se je zgodilo, da je mogla že deset let pred vojno Japonska nastopiti proti Evropi in Ameriki na stališču enakosti.

Svetovni konflikti je nadalje povečal silo in bogastvo Japonske, kajti uničil je Rusijo, osabil Francijo in Anglijo ter omajal prav v temeljih vlado in ugled Evrope v Aziji.

Japonska vstaja sedaj na Daljnem izoku kot strašna sila, katero je zapad naučil uporabljati moderno oružje, in sicer v trenutku, ko je celo Azija, od Rumenega morja pa do Sredozemskega morja v stanu vretja, ko je nesvira, ter komaj čaka trenutka, ko se bo mogla iznenediti evropskega jarma.

Radi svetovne vojne je Azija zrevolucionirana ali vsaj v stanju prehoda ali transformacije.

Velika uganka vspriče te blizajoče se krize je ravno Japonska, ki se nahaja, postavljena med nasprotjujoči si zapad in izok, v skrajno košljivem položaju.

Prepričan sem, da si Japonska odkritočrno želi vzdržati prijateljske in kordialne odnose z zapadnimi silami. Ker se je toliko naučila od njib, si ne more privoščiti politike sijajne izolacije.

Ne sme se pa pozabiti, da je Japonska, čeprav v številnih stvarih učenka Evrope in Amerike, še vedno azijska država; da je opaziti po poloviči Rusije vedno naraščajoče gibanje za neodvisnost med vsemi velikimi azijskimi državami in da bo ostala Japonska v slučaju, da izgubi vlast v ugled zapadnih velenil na izoku, edini možer in vodnik velikega kontinenta, kojega prebivalstvo je večje kot ono Evrope in Amerike skupaj.

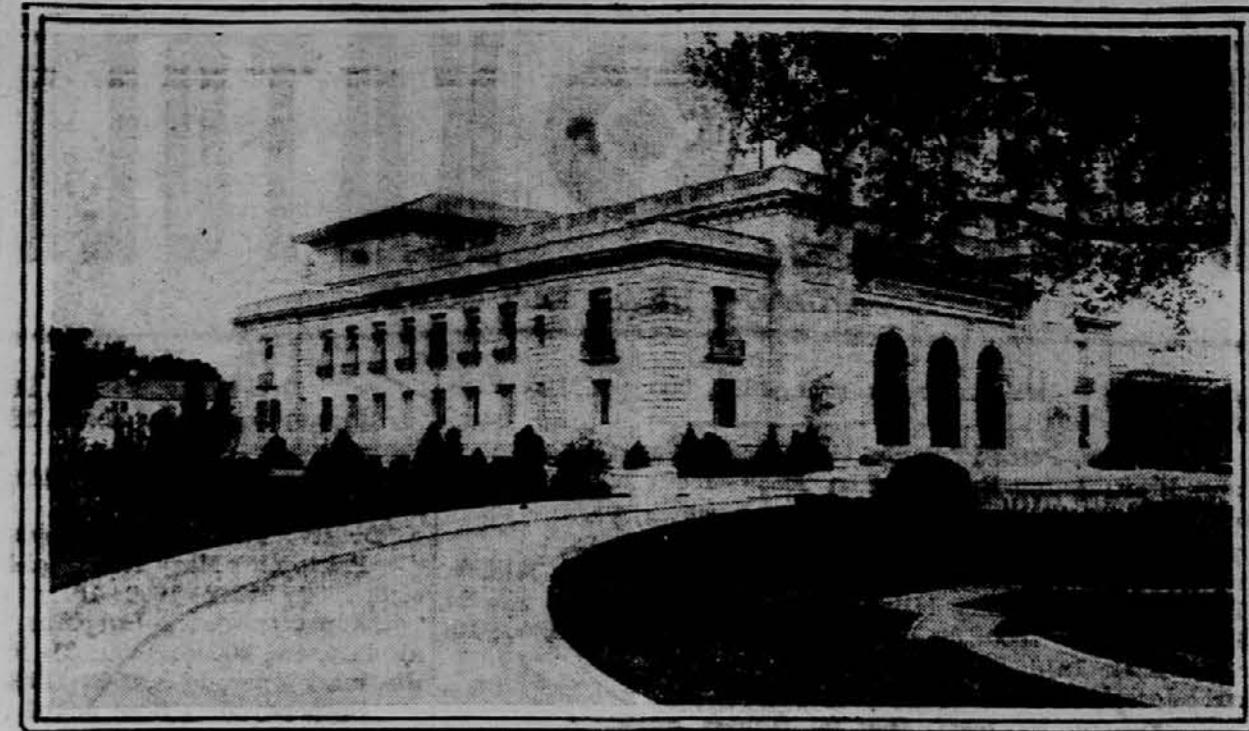
Ta položaj stavja Japonsko v stanje prikritega antagonizma ali nasprotovanja proti zapadnim silam in ta antagonizem se lahko prej ali sleje razvije v javn konflikt. Vsa bela plemena četijo to, — Avstralija in zapadna Kanada nič manj kot pa Združene države.

Japonska bo vsled tega nastopila na razoreževalni konferenci v čudni ulogi prijatelja-sovražnika zapada, kojega nameni niso nič manj nevarni raditev, ker se skrivajo za plaščem prijateljstva. Stališče Japonske na konfliktu bo zagotveno in obenem tudi precej vznemirljivo. Japonska je bistveno orientalska dežela v svojih naziranjih in v Orientu se vsi diplomati poslužujejo besed kot sredstva, da prikrijejo z njimi svoje rešitve misli in svoje namene.

Evropa pa prihaja na washingtonske konferencije bolj razdeljena in omajana, kot je bila močno sploh kedaj tukaj s svoje dolge zgodovine, obtežena s slutenosti, pa leži tretja, namreč Amerika. Amerika ni tako tesno zvezana z Azijo in tudi ne tako teče, kako bi mogla rešiti samo sebe. Ona ne ve, kaj hoče. Ona živi v stanju varanja ter večnih obširnih ozemljij, če bi Evropa in halucinacij, v neki vrsti deliriju, ki jo žene na pot samoučenje.

Evropa pa prihaja na washingtonske konferencije bolj razdeljena in omajana, kot je bila močno sploh kedaj tukaj s svoje dolge zgodovine, obtežena s slutenosti, pa leži tretja, namreč Amerika. Amerika ni tako tesno zvezana z Azijo in tudi ne tako teče, kako bi mogla rešiti samo sebe. Ona ne ve, kaj hoče. Ona živi v stanju varanja ter večnih obširnih ozemljij, če bi Evropa in halucinacij, v neki vrsti deliriju, ki jo žene na pot samoučenje.

Gotovo pa je v ujenem najvišjem interesu preprečiti izbruh bankrota, a kljub temu izdajojo in razpisajo, kot da imajo pi-kot v Aziji, kajti vsaka takih na razpolago neomajena bogatstva. Njihova vojaška sila, na kopnem in na morju, je močno v tem poskušku predstavlja Amerikom za celo stoljetje, a vse rika ne kažejo lastne interese več evropske države oborožujejo še kakega naroda, ki mora imeti mir

TUKAJ SE BO ODLOČILO.

Slika nam predstavlja Pan America poslopje v Washington, D. C., kjer bodo zastopniki najraznovrstnejših narodov odločili, če naj države še zanaprej oborožajo ejo ali ne. To poslopje eno najlepših v Washingtonu.

in red po celi svetu, če hoče biti deležen sreča in prosperite, temveč tudi interese civilizacije v splošnem, ki se sedaj ogroženi vsled kočljivego položaja tako v Evropi kot Aziji.

Washingtonska konferenca je drama, katero bodo igrali tri velikanski igrači. Najbolj neprijetna, nevarna in težjavna uloga je pripadla Ameriki, ki bo morala zastopati pamet, modrost in red. Iz tega vzroka se je konferenca žudi sestala v Washingtonu. Nadaljni dokaz, da se sledišči civilizacije počasi pomika preti zapadu.

Ali bo mogla Amerika rešiti splošne interese civilizacije?

Le v slučaju, če bo mogla prisiliti azijsko uganko, zastopano po Japonski, da pokaže svoje lice, in če bo mogla prisiliti Evropo, da pojasni svoje ideje in namene. Kakšna globoka in strašna drama je bila vprizorjena za one, ki morejo razumeti njen poslen!

V teku par tednov bo prišlo na dan prvo razločno znamenje, na katero bomo mogli utemeljiti upanje, da je močno rešiti Evropo pred uničenjem in rekonstrukcijo, ki bi trajala stoletja.

Videli bomo tudi, če bo skušala Japonska izrabiti položaj ter postati velikanska azijska sila, ki ogroža tako zelo potrebovale medsebojne pomoči, se vendar niso še nikdar tako iz sreča sovražile kot se sovražijo danes. Sovražniki so sovražili drug drugega v vojni. Sedaj pa je sovraščelo med zaveznički in to sovraščivo je moglo večje kot pa je bilo do njih prejšnjih sovražnikov.

Naprej vojake in ladje, ki bodo popolnoma brez vsake koristi.

Celo države, ki so zmagale v vojni, stope komaj na svojih nogah, a vse se udajajo sanjam za vježbovanje in ambicije. Čeprav niso še nikdar tako zelo potrebovale medsebojne pomoči, se vendar niso še nikdar tako iz sreča sovražile kot se sovražijo danes. Sovražniki so sovražili drug drugega v vojni. Sedaj pa je sovraščelo med zaveznički in to sovraščivo je moglo večje kot pa je bilo do njih prejšnjih sovražnikov.

Vsled tega ni težko videti vnaprej, da bo stališče prvega igralca, Japonske, zagonetno, da pa po ono drugega igralca, namreč Evropo, zmeleno in nedosledno.

V sedanjem času ne more Amerika upati, da bo neka kako jasno idejo ali kak trden predlog, da se skrivajo za plaščem prijateljstva. — Da, tudi civilne oblasti! Vemo namreč, da je glavastvo že protestiralo proti navadi, da se pusti na krajih, kjer so se vrstile vojaške vaje, neeksploplirane granate, ki potem povzročijo strašne žrte, kar zomenja pripravo "parapluje", kar pomeni "protidežju" in španški "paraguas", kar znači "proti vodi". Španščina pa ima nadaljni izraz "parasol" kar smo prevzeli tudi mi, ki pravimo "parazol" ali bolj moderno in čisto slovensko "solčnik", kateri izraz pa ne znači resničnega pomena te priprave.

Vrjetno je, da je imela od početka marela predvsem verski pomen poleg nje uporabe v praktične svrhe. Na starodavnih kartenzorezih vidimo procesije duhovnikov in potnencev z marela, kateri se nosili drugi nad njih glavami.

Theologija Indijcev nam pripoveduje, da je šel v svojem petem vtelešenju ali inkarnaciji Višnu, indijski bog, navzdol v peklenske pokrajine z marelo v svoji roki.

Perizijski ūboževalci solnce se poslužujejo marela pri svojih verskih ceremonijah. V Egiptu ni bilo brez marele nobena verska slavost popolna. Marela je bila eden najbolj odličnih znakov duhovništva.

Tudi na Grškem je imela marela svoj verski pomen. Tekom slavnosti Atene so nosili svečenice z Akropole k morju navzdol pod belim solčnikom. Pri slovenstvu Bakha so nosili solčnik visoko pokoneči, na čast bogu in njegovim pristašem.

V večini orientalskih dežel je marela ali solčnik še vedno spojen s kraljevsko častjo. V Siamu je še do današnjega dne marela storjena iz krogov, drug nad drugim, docim ima njegova kraljeva družina tri, dva ali en krog, soglasno z dobrojanstvom.

Celo v Evropi, v časih Srednjega veka, je igrala marela veliko ulogo v civilnih in cerkevnih zadevah. Alfred Velikega je videti na nekem starem lesoru za ženske pravice.

Zanella in reški socialisti.

Tržaški "Lavoratore" poroča z Reke, da so socialisti nezadovoljni z izjavo predsednika reške vlade, ker ni niti omenil gospodarskega položaja reške države in ker ni govoril o rezultativnih pogajanjih, ki jih je osebno vodil z Italijanskim in jugoslov. vlado.

Nekaj o dežniku.

Dolga pot je od "marele" kot je naslikana v obledelih freskih ter razpadajočih kamenorezih starodavnih Niniv pa do ročnega in praktičnega današnjega dežnika. Izprememba v tem oziru greta v roki v roki v napredkom civilizacije.

Marela predstavlja eno najstarejših iznajdb ter enega izmed prvotnih uspehov človeškega rodu. Mi ne vemo, če se je duplinski človek posluževal dežnika ali solčnika, vendar pa ne more biti doli dvojno o tem, da se je posluževal večikega palmovega lista ali pa spletenega državca v namenu, da se zavaruje pred vročimi solčnimi žarki.

Na zidovih svetih Egipeta in Asiriji ter tuji v starodavnih skali Indije in Kitajske je povsod najti dokaze o obstoju dežnika in solčnika. Ničdo ne ve, kaj se je najprvo pojivala ta iznajdba, a več kot vrtjetno je, da ima svoj izvor v tropičnih ali splošnih podnebjih, kjer se je hotel zavarovati človek pred vročimi solčnimi žarki. Slovenska beseda "marela" je pokvarjen izraz za italijanski in latinski izraz "ombrella" in "umbrella", na temelju latinske besede "umbra" (smeča), kar pomenja pripravo, ki daje senco. Francoski izraz je "parapluie", kar pomeni "protidežju" in španški "paraguas", kar znači "proti vodi". Španščina pa ima nadaljni izraz "parasol" kar smo prevzeli tudi mi, ki pravimo "parazol" ali bolj moderno in čisto slovensko "solčnik", kateri izraz pa ne znači resničnega pomena te priprave.

Uporaba marele je postala zelo splošna v Italiji in Franciji v šestnajstem stoletju.

V pričetku osmennajstega stoletja se je uveljavila navada, da so imeli v kavarnah veliko število marele, pripravljenih za goščev, katere je zatočil dež.

Konečno pa je vendar vstal človek, ki se je postavil po robu splošnemu predsedšku proti uporabi dežnika od strani možkih. Bil je to neki Jonas Hanway, potnik. Dal si je napraviti velik in močan dežnik za svojo lastno poslobo. Skozi trideset let se mu je smejal London, a konečno je prodrl s svojo idejo in dežnik je prišel v splošno uporabo ter predstavil danes neobhodno potrebno pripravo posebno v krajih, kjer pada pogosto in neprizakan dež.

Konečno pa je vendar vstal človek, ki se je postavil po robu splošnemu predsedšku proti uporabi dežnika od strani možkih. Bil je to neki Jonas Hanway, potnik. Dal si je napraviti velik in močan dežnik za svojo lastno poslobo. Skozi trideset let se mu je smejal London, a konečno je prodrl s svojo idejo in dežnik je prišel v splošno uporabo ter predstavil danes neobhodno potrebno pripravo posebno v krajih, kjer pada pogosto in neprizakan dež.

Briand o položaju.

Ministrski predsednik Briand je imel v St. Nazeriu pri bankeetu, ki je bil prirejen njemu na čast, govor, v katerem je izjavil, da je prevzel vodstvo vlade za to, da bi Franciji zagotovil mir.

To morda v očeh nekaterih ni politika, ki bi bila marsikom ljudi, pa je vendar najboljja politika, po kateri se more država zavarovati proti eventualnostim. Kakor njegov preonič, tako se je trudil tudi on za izvršitev ministrskih pogodb in je vedno postopal v sporazumu z zaveznicami.

Brez zavezniške solidarnosti bi ne bilo mogoče dosegiti tega, da bi se mirovne pogodbe res izvršile. Francija ima ravno tako kakor druge države svoje pravice, ima pravice do varnosti in do reparačij. V tem oziru vlada ne bo francoska vlada začupa današnji nemški vladi, o čemer je izjavil Briand, da bo podrobnejše govoril v zbornic. Briand je končno se izjavil, da bo toliko časa še ostal na krmilu države, dokler ladja države ne bo povsem varna.

Glavne laži moškega.

Ko je star moški pet let: Ne, name, orehov nisem vzel! Ko je star 15 let: Prav nič se te ne bojim, ker se mi pa smilš, te ne bom udaril. Ko je star 20 let: Ti si moja prva in edina ljubezen. Ko je star 30 let: Še bo lepo ravnati! V 45 letu: To je bil izberen počitnik, gospa X. V 60. letu: Le zaupaj mi dekle, saj sem častivreden mož. In zadnja laž: Prav nič se ne bojim smrти!

Prva poslanica na Švedskem.

Iz Kodanja poročajo, da je bila na Švedskem izvoljena prva ženska v parlament. Njeno ime je Kirstin Hesselgren in je znana kot gospa Švedska boriteljica.

Zavednost našega ljudstva.

Z Voloskega poročajo, da se je naše ljudstvo pri vpisuju na Švedskem izvoljeno prva ženska v parlament. Njeno ime je Kirstin Hesselgren in je znana kot gospa Švedska boriteljica.

Kongres ruskih učenjakov v Pragi.

Rusija se je razila čez Evropo. Udarec revolucije je vplival s tako silo, da so se obrnili milijoni na daljno pot emigracije in iskanju rešitve v begu. Le velike katastrofe naroda povzročijo tak beg v milijonih; tako so bežali Čehi po Beli gori, Franci po revoluciji 1.

Velikanska zvijača.

(Nadaljevanje.)

Toda deliti niti z Georgem niti z Mabel, že v žepu. Sicer je obljubil, da ostane ta svojo dolgo vožnjo. Ločitev vsaj godno poročilo ga je tako razbuza, da je bila jako ginaljiva rilo, da je iskal razvedrila. Veči-Solze so mu padale iz oči, ko je noči je prebil pri šumečem zadnjem objektu Mabel in najbrž si šampanjem in zabavili. je v dnu svoje duše mislil, da bi se kaj nepričakovane pripetilo, kar bi moglo odložiti njegovo pot vil, ko mu strežniki naznani, da želi govoriti z gospodom mladim.

Toda nič posebnega se ni dogodilo in s pobitom srečem je moral Slutnja mu takoj pove, da mora odpotovati v daljino, tolazeč se rebiti to le Mabel in nič dobrega. edino nado, da se vrne kot pre-pričakovanje, se poda v govorilnico, možen mož k ljubljeni dekle. Arthur Slutnja ga ni varala; spodaj je tudi Wyndham se je trudil, da ga dobil Mabel v velikem razburjuje do zadnjega utrjeval v tej minuti.

O celem načrtu sta se tako pogovarjala, da se skoro ni stopi nasproti, in predno je moral Wyndhamu ugovoriti, mu za-

Gospodinji Mabel sta seveda vpijali, "Nekaj strašnega se je dogodilo in s pobitom srečem je moral Slutnja mu takoj pove, da mora odpotovati v daljino, tolazeč se rebiti to le Mabel in nič dobrega. edino nado, da se vrne kot pre-pričakovanje, se poda v govorilnico, možen mož k ljubljeni dekle. Arthur Slutnja ga ni varala; spodaj je tudi Wyndham se je trudil, da ga dobil Mabel v velikem razburjuje do zadnjega utrjeval v tej minuti.

Ko ga deklica zagleda, mu hitro pove, da se površno opravi, da se skoro ni stopi nasproti, in predno je moral Wyndhamu ugovoriti, mu za-

Mladka deklica je izborno igrala ga človeka.

"Ne," Toda denar, ki sem ga imela na banki, mi je neki lopov me brez upora in ujen: "Na svidej, odnesel; na banki je pustil le 10 niente!" je siromaku še dolgo donel funtov."

"To je nemogoče! Kje si pa izvedela?"

Povedali so mi na banki, kateri je znal Wyndham, da je bil eden najzačenjejših v zgodovini ameriškega naroda. Eta izmed slik kaže krsto, katero je veseli navdušeni Amerikanec pripravil za nemškega kajzera. Zgoraj je francoski grad, v katerem je imel ameriški poveljnik Pershing svoj glavni stan. V spodnjem kotu je slika Hanforda McNidera, sedanjega poveljnika American Legion.

DAN PREMIRJA.

Jutri bo minilo troje-let izza časa, ko je bilo sklenjeno premirje med zavezniški in Nemčijo. Ta dan je bil eden najzačenjejših v zgodovini ameriškega naroda. Ena izmed slik kaže krsto, katero je veseli navdušeni Amerikanec pripravil za nemškega kajzera. Zgoraj je francoski grad, v katerem je imel ameriški poveljnik Pershing svoj glavni stan. V spodnjem kotu je slika Hanforda McNidera, sedanjega poveljnika American Legion.

Poljedelski krediti v Mehiki.

Poroča J. Cornyn.

Strah pred učinkovanjem agencij postave vpliva v sedanjem času v veliki meri na trgovsko življenje v poljedelskih delih dežel in na poljedelske vasi in manjša mesta, in sicer v večji meri kot pa razdelitev, ki se je že zavrsila. Vzrok je jasen. Nočeno količino veliko posestvo ali celo ono zmernega obsega ni varno pred delovanjem agrarne komisije. To, kar bi imelo na prvi pogled le krajivo, so se uprli ter zaprli kapi-tana Jess v njegovo kabino. Katedi so pobegnili nato s kanonskim čolnom po reki Parana navzgor.

Kapitan je preje baje povestjeval nekemu nemškemu podmorskemu čolnu ter bi sele pred kratkim sprejet v službo republike Paragau.

Pre izbruhom vojne leta 1910 je bila najbolj dragocena in najbolj iščaka stvar v Mehiki zemlja, to je zemljišča.

Sedaj pa noče riči več zemlje, ker je izgubila svoj stari feodalni ugled. Tako nizko je padla zemlja v oceni trgovskih sredilišč, da ne morejo lastniki tiseč akrov rodovitne zemlje dobiti na to zemljo niti enega centa posojila. Bankir bi posodil denar na najbolj razdrapano hišo v mestu, a nobena stvar ga ne more pripraviti do tega, da bi vzel mortgage na renčo ali na plantažo, čeprav je bila mogoče pred leti vredna en milijon ali pa še več.

Popolni polom poljedelskega kredita je v veliki meri omeljil dejavnost bank. Nezaupanje, ustvarjeno v desetih letih, je imelo svoj uinek. Obrestna mera je poskoplila od osmih odstotkov na leto na poljedelci in dva odstotka obresti na mesec.

Poslednja komisija nadaljuje s svojim prvotnim načrtom, da deli velika posestva ter daje svoje najboljše bose kinetom, čeprav so izkušnje pokazala, da dela to unicevanje velikih virov živil veliko škodo življaju v notranjosti dežele. Zaplenjanje renč v velikih plantaž proti obljudbi, da bo prejš lastnik dobil denar ob času devetih generacij, je mogoče najmočnejši med številnimi faktorji, ki govorijo proti živilski zmožnosti na delih ter trgovskim finančnim eksistencij poljedelskih vasi in manjših mest. Nobenega dvoma ne more biti, da se bo uporabilo od sedaj naprej vpliv zvezne vlade, da se podpira vsako zbiranje, kojega cilj je zopetno uveljavljanje finančnega kredita poljedelskih in drugih interesov v poljedelskih delih dežele.

Nekti ameriški perečnik je nasegal na skal, izčisto od Dunkirka, vendar pa se je posrečilo spraviti za zopet v globoko vodo, nakar je odplov naprej proti Antwerpenu.

Pariz, Francija, 8. novembra. Silen vihar divja preko Belgije in severne Francije in napravil je že dosedaj veliko škode. Počeli v Calais so bili preplavljeni od visokih valov in zaznamovali je več smrtnih slučajev vsled divjanja viharja.

Nekti ameriški perečnik je nasegal na skal, izčisto od Dunkirka, vendar pa se je posrečilo spraviti za zopet v globoko vodo, nakar je odplov naprej proti Antwerpenu.

VELIK VIHAR PO AMERIKI.

Jos. Jurčič, 4. zv.: Cvet in sad. Hči mestnega sodnika itd. ... 75

Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin Sin knetskoga cesarja itd. 75

Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman — Tagomer, tragedija Dve slike — Ksaver Meško

Hudo bretčalo. Ni vse zlato, kar se sveči itd. 75

Patria, povest iz irske junake dober 75

Pod svobodnim solncem, zdodovinska povest, 1. zv. 1.25

od svobodnim solncem, zdodovinska povest, 2. zv. 1.25

Povesti slovenskemu ljudstvu v podobi in zahodu, Kalan ... 35

Komarica, povest ... 60

Sistro in Sesto, povest iz Abruzze ... 30

Zliko in povesti, Ksaver Meško

Študent naš bo, — Naš vskadanj kruh ... 35

Veseli povesti: Za možem, — V pustiv je sla. — Pravda med bratoma ... 35

Vojniški ali pogarstvo in krit, povest ... 35

Zvezanje beli. Zanimiva povest iz dežele 40

eter Zgaga 50

Doll z orožjem 50

Užitje družbe Sv. Mohorja ... 1.75

Duhovni boj (394 str.) 50

Mesija (1. zv.) 30

Mesija (2. zv.) 30

Podobe iz narave ... 35

Svetloba in ravnica 30

Slov. večernice, povest ar. kra-tek čas 20

Trojka 20

Zgodovina slov. naroda (5. zv.) 30

Zgodovina slov. naroda (6. zv.) 30

Mladini srcem (2. zv.) 30

Spisal K. Meško 30

Knjiga za zakomiseljene ljudi, Spisal I. Čankar 1.75

Pet tednov z zrakoplovom 2.00

Amerika in Amerikanici 5.00

Dve Škojgric, Čarlizeva ženitev. Trije ženini 25

JUDSKA KNJIZICA — POVESTI.

1. sv. Znanje Štirih. Povest de tektiva Šherlock Holmes 60

2. sv. Darovanje. Zgodovinska po-povest iz dobe slovenskih apostolov: 60

3. sv. Jernač Zmagoveč, povest. — Med Plazovi, tiroški povest 60

4. sv. Malo življenje, povest 60

5. sv. Zadužba kmečke vojska. Zgodovinska povest 75

Opomba:

Naredilam je prilaziti denar, bodisi

v gotovini, money order ali poštne znamke po 1 ali 2 cencu. Če pošte-

ge doleto, rekomandirajo pismo.

Ne naredjam knjig, katerih ni v ce-

niku. Knjige pošljamo poštne preste.

Cena vedno med najnižjimi. —

Telefon Watkhus 7527

Josip Rems

JAVNI NOTAR

2327 Putnam Ave.,

Ridgewood, L. I., N. Y.

Parent Ave Station

ADVERTISEMENTS.

ADVERTISEMENTS.

Kje je moj mož ALOJZIJ XOC-JAN? Rojen je v vasi Trebelno pri Mokronogu. V Ameriki biva že 19 let. Enkrat mi je pisal iz San Francisco, potem pa ne vem nič več o njem. Prosim ga, da se mi javi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani. — Ana Kocjan, St. Vid pri Stični, Slovenia, Jugoslavia. (9-10-11)

na klanen pri glavni cesti iz Kamnika v Kranj; zidana hiša,

blev, sadni vrt in njiva za tri mer-

nike posetive. Pripravno za vsako

obrat. Cena 725 dolarjev. — Frank

Svetlin, Buchs, Switzerland. (8-10-11)

načrta, ki je v sredini vzdoljava, na klanen pri glavni cesti iz Kamnika v Kranj; zidana hiša, blev, sadni vrt in njiva za tri mer-nike posetive. Pripravno za vsako

obrat. Cena 725 dolarjev. — Frank

Svetlin, Buchs, Switzerland. (8-10-11)

IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE

Vreča 132 funtov \$10.20

Pri večjem narodu vprašata za posebno ceno.

K narodu priložite Money Order.

MATH. PEZDIR

Box 772, City Hall Station.

New York, N. Y.

Knjige!

Knjige!

POUČNE KNJIGE.

Angleško-slovenski Besednjak

Dr. F. J. Kern 5.00

Nemški abecenik 35

Nemški angleški tolmač 60

Pravila do-činstv 30

Slovenko-nemški slovar 4.00

(Janez Bartol) 4.00

Angleščina brez učitelja 4.00

Cirilica, Navodilo za citiranje in

pisanje srbske v cirilici 30

čeketeža. Spisal Anton B. Jeglič

zgodovinstvo 50

Praktična knjiga za naše gospodinje. (Trdo vezana) 1.20

Hitri računar. Prične velikosti. (Trdo vezana) 1.20

Povesti iz Španakega življenja 75

16. zv. Ne v Ameriki. Po resničnih dogodobat. 75

SPILMANOVE POVESTI.

Vdova Lerož. Spisal E. Gaborian.

Pravdel na "Glas Naroda" G. P.

Francoški detektivski roman.

60

(Nadaljevanje.)

Moje ideje, gospod, — je rekel Noel poželjivo, — so bile one vsakega inteligenčnega moža, ki se hoče dvigniti. Razventega, ali ne zasledujejo vse stranke istega cilja — moči? Poslužujejo so le različnih sredstev, da dosežeta ta cilj. Nočem se pečati poslovno s to zadevo. Zagotavljam pa vam, gospod, da bom spôštoval svoje ime ter mislil in deloval kot človek mojega stanu.

Upam tako, — je rekel grof Commarin, — ter upam tudi, da mi ne bo nikdar treba obžalovati Albertia.

To vsaj ne bo moja napaka. Ker pa ste že omenili ime onesnaženega mladega moža, govoriva o njem.

Grof se je izzivalno ozrl v Noela.

Kaj je mogoče sedaj storiti za Albertia — je vprašal.

Kaj, gospod, — je vzklil Noel ognjevito. — Ali ga želite zapustiti sedaj, ko nima nobenega prijatelja na svetu? On je še vedno čaš sin, gospod. On je moj brat. Skozi trideset let je nosil ime Commarina. Vsi člani družine predstavljajo enoto. Nedolžen ali krv, on ima pravijo zanašati se na vas. Dolžni smo mu svojo potrebno.

To je bilo nadaljnjo onih čustev, o katerih je vedeni stari grof, da jih goji Albert. Ganilo ga je.

Kaj upate petem? — je vprašal.

Rekiti ga hočemo, če je nedolžen in rad mislim, da je nedolžen. Jaz sem odvetnik, gospod. Hočem ga zagovarjati. Drugi mi pravijo, da sem precej nadarjen in v tem slučaju moram biti. Da, naj so obdolžbe proti njemu, se tako velike, jas jih moram strmolglaviti. Razgmatni hočem vse dvome. Resnica bo prišla na dan skozi moja usta. Našel bom nove momente, da pridobim sodnika zase. Rešil ga bom in to bo moj zadnji sklep.

In kaj će bi priznal, — je vprašal grof, — kaj će bi priznal?

Potem gospod, — je odvrnil Noel z mrkim gledom, — potem mu bom storil zadnjo ustnico, katero bi jaz v takih nesrečah predložil svojega brata — mu dal sredstvo, da se izognet sodbi.

To je dobro rečeno, gospod — je rekel grof, — zelo dobro, sin moj.

Podal je svojo roko Noelu, ki jo je stisnil ter se pri tem spoštivo prialoni.

Odvetnik je lažje dihal. Konečno je našel pot k sreči tega očasnega plemenita.

Vrnja se sedaj k prvotnemu pogovorni, — je rekel grof. — Jaz se udam razlogom, katere ste navedli. Nikarite pa smatrat te, da je precedent. Jaz nikdar ne odstopim od načrta, katerega sem započel, razven če se prepričam, da je slab ter nasproten mojim interesom. Nobena stvar pa vas ne zadržuje, da ostanete sedaj tu, kjer ter večerjate z menoj.

Noel si je zopet držal prekiniti starega gospoda.

Gospod, — je rekel, — ko ste mi rekli, naj vam sledim semkaj, sem se pokoril, ker je bila to moja dolžnost. Sedaj pa me kljče proč druga, sveta dolžnost. Madama Gerdy umira v tem trenutku. Ali naj zapustim smrtno pošteljo nje, ki je zavzemala mesto moje matere?

Valerija! — je zamrmnil grof.

Oprl se je na naslonjalo svojega stola ter si pokril lice z obe rokama. V enem trenutku se je razgrnila pred njim celo preteklost.

Napravila mi je veliko bolest, — je mrmaral, kot da odgovarja svojim mislimi — Učinka je celo moje življenje. Ali pa moram biti neizprosen: Ona umire radi obdolžje, ki visi nad najnišim sinom Albertom. Bil sem jaz, ki je povzročil vse to. Brez dvojma bo bila v tej zadnji urici beseda iz mojih ust velika uteha zanjo. Hočem vas spremljati, gospod.

Noel je bil strašno presenečen vspriču tega nepričakovanega predloga.

O, gospod, — je rekel hitro, — prihranite si, prosim vas, ta sreča pretresujoči pogled. Brez koristi bi bilo za vas iti tjakaj. Madama Gerdy morda še živi telesno, a njen duh je mrtvev. Njeni možgani se niso mogli ustavljati tako silnemu udarev. Nesrečna ženska bi vas niti ne spoznala, niti razumela.

Potem pojrite sami, — je vzduhnil grof, — pojrite, sin.

Zadnja beseda "sin", izgovorjena z značilnim povdankom, je zvezela kot trobenta "image" v ušesih Noela, a to zmagovalje je prikrivala njegova nerla zunanjost.

Priklonil se je, da se poslovi, a grof mu je pomignil, naj ostane.

V vsakem slučaju, — je rekel, — bo pogrnjeno za vas. Jaz večerjam, natančno ob pol-štih. Veselilo me bo videti vas zopet.

Pozvonil je in Denis se je prikazal.

Denis, — je rekel stari grof, nobeno izmed povelj, katera sem dal, se ne tiče tega gospoda. Povejte vsem sluzabnikom. Ta gospod je doma tukaj.

Odvetnik se je poslovil in grof je bil veset, da je zopet enkrat sam.

Izza jutra so sledili dogodki drug druge, s tako bliskovito nagliec, da so jih rjezove misli komaj dohajale. Konečno je imel nekaj časa za razmišljanje.

To je torej moj legitimni sin, — je rekel. — Prepričan sem o njegovem rojstvu, — in vsak način. Grdo bi bilo zanikati. Vidim v njem natančno sliko samega sebe v starosti tridesetih let. Njegove potreze govore zatoj. On je inteligent in bistromen. On ve, kako biti poniven, ne da bi se penjal, trden, ne da bi bil arogant. Nova in nepričakovana sreča ga ni napravila vrčiglavim. Pričakujem vse dobro od človečka, ki ve, kako obnašati se v prosperiteti. On misli dobro. Nasil bo svoj naslov s ponosom. Kajub temu pa ne, lutim, nikakih simpatij do njega. Zdi se mi, da bom obžaloval svojega ubogega Alberta. Nikdar ga nisem znal enit. Ubogi dečko! Da je izvršil tak strašen žončin, moral je izgubiti pamet. Jaz ne vidim rad tega. Preveč probrišan je. Pravijo, da je popolen. On daje izraza, vsaj na zunaj, najbolj plemenitim čustvom. On je nesen in pogumen, velikodušen in dobroten. Brez zlobnosti je in pripravljen žrtvovati samega sebe za to, kar sem mu storil. On je odpustil madam Gerdy ter ljubil Alberta. To je vrok, da mu ne zaupam. Vsi mladi ljudje v sedanjih časih pa so taki. Mi živimo v srečni dobi. Naši otroci so proti vseh človeških slabosti in naprav. Nikakli strasti nimajo, nikakli grehov in nikakli predstrov svojih očetov. Ti modrijani, ti uzoreč ednosti ne morejo izvršiti niti najmanjšo bedastotoč. Tudi Albert je bil popolen, a je kajub temu umoril Klavdino. To mogoče pomeni, — a kaj za to? Želim, da sem šel ter videl Valerija.

Cepav je odšel odvetnik že pred desetimi minutami, je hotel grof, ki ni pazil na potek časa, in oknu, da vidi Noela na dvojšču ter ga pokliče.

Jugoslovansko kazensko zakonodajstvo.

Univ. profesor dr. Metod Dolenc v "Slov. Narodu".

Vsek narod ima tako vladu in tako poslance kakor jih zasluži. Ljudski zastopniki, poslanci, so zakonotvori, od njih odvisi vladu in zakonodajstvo. Naš narod bi moral imeti izvrstno zakonodajstvo ako bi bili poslanec na višku svoje naloge. Preizkusimo naše zakonodajstvo, da vidimo v tem ogledalu naše zakonotvorce. Premotriti nočemo nekaj zakonov, ki se tičejo kazenskega prava, prava, ki zadeve vse sloje naroda in jih naj iznivlira. Ozirali se bomo le na slovenske pravne razmere. V državi Srbov, Hrvatov in Slovencev z ustavnim garantirano enakopravnostjo vseh treh plemen naroda imamo to pravico.

Kmalu po prevratu je prišla razširitev poglavja 9. in 10. srbskega kazenskega zakonika na vso našo kraljevinu. Da je bilo potreba napraviti konec pravnim predpisom, ki so ščitili avstrijsko vladarstvo in Habsburgovce, o tem ni dvolil nihče. Ali izveden je bil si la nesrečna. Namesto, da bi se zakoni raznih pokrajjin novelizirali, kakor se je storilo to že v češkoslovaški zepubliki, se je poselgo po dekretu o razširitvi veljavnosti srbskega kazenskega zakonika na druge pokrajine, čeprav nemodernost je evidentna. Višek nerodnosti pa je tečal v tem, da se ni povedalo, kateri splošni predpisi — ali srbski ali avstrijski — naj veljajo pri uporabi poglavja 9. in 10. Poleg tega se je s to razširitvijo ustanovilo za neke vsakdanje delikte, naprimjer razširitev uradnih oseb v službi, da spadajo kot pregrevski pred sénat četverih sodnikov, dočim so bili določeni prestopki, kateri je sodil sodnik poelinec pri okrajnih sodiščih. Prav nobene potrebe ni bilo za tako obremenitev naših zbornih sodišč, še manj pa je bilo umestno za take bagatelne delikte povzrocati strankam novih potov in stroškov.

Drugi primer: Z zakonom o ustanovitvi ljubljanskega vsečilišča se je preneslo tudi vse poštranske uredbi, ki veljajo za belgrajško univerzo, na naše razmere. Tako se je dejalo, da naj hč je prestopke iz 3. dela srbskega kazenskega zakonika kompetentno univerzitetno sodišče, ne pa navadno okrajno sodišče. Srbski kazenski zakonik pa pri nas ni bil razglasen, niti niso tista določila, ki naj povzročijo prečimovanje kompetence, nočim sodiščem obnarodovana. Vse to daje kaos, ki je baš tako nerazveseljiv kot nepotreben.

Treći primer nekritično stvorenega zakona je volilni zakon za ustavnovo skupščino. Uvedel je popularno občitožbo, to je ne le državni pravnik, ali pa vse vojne sme občitožiti koga, ki je kršil volilni zakon, pred sodiščem. Dasi ideja ni slaba, za demokratično državo celo zdrava, je izvedba te ideje na naše pravne razmere skoraj nemogoča. In res je praksa prešla preko tega novega instrumenta za varstvo volilne svobode molče na dnevni red. Tega bi ne bilo, ako bi se dalo zdravi ideji podlagi, ki bi se ujemala z našim kazensko-pravnim redom, desetkrat modernejšim od srbijanskega.

Vidovdanska ustanova! Prepovedala je za čisto politične delikte volilni zakon, a že v drugem odstavku istega določila je napravila izjemo, ki kaže, da steje ustanava med čiste politične delikte tudi tak, katere vzeobče po teoriji emperatora za relativne politične delikte. To je za naše pravne raznare zdržano s komplikacijami, ker moramo vprašati poročnike, ali smatramo delikti za čisto političen, a za taka vprašanja naš kazenskopravni red ni urejen. Pri določitvi kazni za čisto politične delikte, ki naj stopi namesto smrtne kazni, pa je spet križ, ker kazenskega določila v naših zakonih ni, vsaka analogija pa je po vidovdanski ustanovi sam izključena. — Ustanova je uvela pritožbo — zoper hčno preiskavo, ki jo odredili določarstveno sodišče, na zborni sodišče za tiskovne pravde, a v resnici je ni odpravila, ker besedilo usteve za naše pravosodne razmere kazenskopravrega reda-naravost potrjuje. Merodajen je zakon po vsebinu, ki je predvideval prej, predvideva jo izrecno zakon o redu in radu, zato je teorija, zakonodajni odsek ministrstva pravde jo ima v programu — vzpostavite jo!

Kakor se krizajo določila zakona o redu in radu z doslejšnjimi našimi zakoni glede potepuščva, da si bodo sodniki vseh instanc ubijali glavo, kaj je izmenjano, kaj ne, isto velja za predpise o deliktih, povzročenih z razstrelnimi snovmi. Za ves zakon o redu in radu pa velja, da posebej, da največ njegovih deliktorov mora po naših kazenskopravnih predpisih usled državnih kazni spadati pred poroto. Če veli zakon o redu in radu, da naj se njegovi delikti obravnavajo pred vsemi drugimi, ki so le plosk po vodi. Porote se ne da kar tako sklicati. Vse, kar prinaša zakon o redu in radu glede takozvalih deliktorjev, je pri nas ne nevpoštevano. Prosta citacija, kateri določili srbskega zakona o stampi ne šteje nič! Naknadno obnovljeno tiskovnega zakona za Srbijo bi bila za nas odvč, ker imamo vse tisto, kar je hotel zakon o redu in radu uesti, mi že bolje odredeno po naših dosednjih zakonih. — Čisto se je spet pozabilo, kakor že ob času razširitev poglavja 9. in 10. srbskega zakona — na vprašanje: kaj je prav, če konkurirajo delikti po avstrijskih, in srbskih kazenskih pravnih predpisih — pri eni razdelbi? — Zato se je pa uvedla pritožba zoper odloke upravnih oblastev, okrajnih glavarstev — na zborna deželna in okrožna sodišča, ne da bi se povedalo, kakor naj se to vrši, ne da bi se oziralo na to, da je pri nas sodna in upravna organizacija strogo ločena!

Pobližje razpravljanje o vseh teh kriminalnih zakonih si pridružujem za strokovno časopisje v Ljubljani in Beogradu. Svetovšči, da bi se strokovni krogi družil pravnih panog takisto podali na kritično polje in pokazali na napake, ki so se zgodele. Ni dobro, da se vse more moči! Od naših državnih separatistov me loči brez danj predpad, a ipak mislim, da moram povedati, da ni vse v redu z našim zakonodajstvom. Zakoni morajo biti na visku! Oni naj imajo le eno vodilno idejo: kako državo podpreti v njenem življenju. Veliko preveč je partizanskega patriotizma, veliko premalo državnega patriotizma! — Kdor ustvarja zakone, ki niti tehnično niso brezhibni, ta daje našim klevetnikom zunaj in znotraj državnih mej potulko, on skoduje ugledu naše države, namesto da bi ji koristil. Če sodijo izven naše države naš narod po njegovih zakonih in zakonotvoricih, kakšna bo osuda?

Načrti drugi zdravnik radi telo, da vas razumijo. Jaz sam brezlike, da je starega kraja, zato vam izložim zdravnik. NE POZABITE IME IN N. SLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki radi telo, da vas razumijo. Jaz sam brezlike, da je starega kraja, zato vam izložim zdravnik.

BREZPLAČNA POJASNILA

Na tisoč rečnikov se obravi na meno vsake leto za razne informacije. Vaskenska pojasnila znamenit. Izdelujem tudi KUPNE POGODBE, POBLASTILKA, OZVEZNICE in DOLŽNA PISMA.

POBOTNIKE, OPOROKE

in razne druge notarske dokumente. Moja delavnica praksa jasni vsebuje dolno delo. Pišite ali pridejte osebno.

Anton Zbašnik

SLOVENSKI JAVNI NOTAR

Corner 48th and Butler Sts., Telefon: Fisk 2065 Pittsburgh, Pa.

ADVERTISEMENTS.

30 Washington

je sedež Patentnega Urada Združenih držav in naš največji slovenski urad, se nahaja samo v Washingtonu blizu Patentnega Urada. Na ta način nam je osebno mogoče urediti vaše patentne zadeve najbolj tečno — najbolj posredno — najbolj počeni in najboljje.

Ime A. M. WILSON je znano že 30 let.

Pišite Se danes za naše slovensko prečimovanje in izvedite, kaj je vredno poznati in patentov.

A. M. WILSON, Inc.
Registered Patent Attorneys
320 Victor Bldg.
WASHINGTON, D. C.

mu sodišču v Ljubljano, da se tam pove s to zadevo državni pravnik, ki naj vloži formalno občitožbo, in pa nato štirih sodnikov, ampak kazen, ki jo smo diktrirati, pa je lažja od prejšnje! Beračenje pa ostane po starih avstrijskih predpisih prestopek. Ali se je vse posledice premislilo?

Oddajo v prisilno delavnico pri pregrevskih potepuščih, kateri potepušči potepušči najbolj potrebuje.

Načrtovali so takole oziroma pričakujete sledile:

za prvo 40 centov;

za priloge, tikajajoče se prešenj, vsaka 10 centov;